

— הרי כיון שאינו יכול להגיע ממקומו למקום העירוב, לא חל העירוב.

ולכן — הרי הוא מותר לתחום של ביתו, כאילו לא עירב, ואסור לתחום עירובו, לפי שלא הועיל לו עירובו, המרוחק ממנו יותר מאלפיים אמות, כלום.

היה ממנו לעירובו אלפים אמה, ולביתו יתר מכאן — חל העירוב.

ולכן — אסור הוא לתחום ביתו, ומותר לתחום עירובו.

הנותן את עירובו בעיבורה באמצעה של עיר שהוא גר בה — לא עשה ולא כלום.

נתנו חוץ לתחום, אפילו אמה אחת קנה לו שם עירובו מקום שביתה, ולכן, מה שנשכר בעירובו לצד אחד של העיר הוא מפסיד מצידה השני של העיר. אבל את העיר עצמה הוא מודד כארבע אמות [אם כולה נכנסת בתוך אלפיים אמה]. ומהקצה השני הוא מודד אלפיים אמה, בניכוי מה שהרויח בצד שהניח בו את העירוב. [וכתב רש"י שזהו חידוש המשנה שאת העיר הוא אינו מפסיד אלא היא נחשבת כארבע אמות].

גמרא:

קא סלקא דעתך:

כי הא דקתני במשנתנו "היה עומד למזרח" — שהיה עומד למזרח ביתו, ואמר לבנו שיערב לו למערב ביתו. ונמצא שביתו עומד בינו ובין עירובו.

וכן הא דקתני "היה עומד למערב", הכונה

היא שהיה עומד למערב ביתו, ומבקש מבנו שיערב לו למזרח ביתו, ונמצא שביתו עומד בינו ובין עירובו.

והוינן בה: בשלמא "הימנו ולביתו אלפים אמה, ולעירובו יתר מכאן" — משכחת לה, דמטי שמגיע באלפיים אמה לביתה, ולא מטי באלפיים אמה לעירובו הנמצא מעבר לביתו.

אלא — "הימנו ולעירובו אלפים אמה, ולביתו יתר מכאן" — היכי משכחת לה? והרי בהכרח שביתו נמצא לפני העירוב.

אמר רבי יצחק: מי סברת שכונת המשנה שהיה עומד למזרח הכונה היא שהיה עומד למזרח ביתו, וכן מי שהיה עומד למערב הכונה היא למערב ביתו?

לא כך הוא.

אלא כונת המשנה לומר "למזרח" — שהיה עומד למזרח בנו. למערב — למערב בנו.

רבא בר רב שילא אמר: אפילו תימא כמו שהניחה הגמרא בסלקא דעתא שלמזרח — למזרח ביתו, ולמערב — למערב ביתו אתי שפיר.

בגון דקאי שעומד ביתה ביתו באלכסונו כנגדו, ואילו עירובו עומד ישר נגדו, שאז רחוק ביתו מעירובו

שנינו במשנה: הנותן עירובו בתוך עיבורה לא עשה כלום.

הנותן את עירובו חוץ לתחום מה שנשכר הפסיד.

ותמהינן: וכי הנותן את עירובו "חויץ לתחום", והיינו, במרחק יותר מאלפיים אמה, סלקא דעתך שיקנה העירוב?

אלא אימא: הנותן עירובו חויץ לעיבורה של העיר.

שנינו במשנה: **מה שנשכר מצד העירוב הוא מפסיד בצד הנגדי.**

ותמהינן: וכי רק מה שנשכר בצד העירוב הוא מפסיד בצד הנגדי, ותו לא?

והתניא: הנותן את עירובו בתוך עיבורה של עיר — לא עשה ולא כלום.

נתנו חויץ לעיבורה של עיר, אפילו אמה אחת — משתכר אותה אמה, ומפסיד את כל העיר כולה, מפני שמדת העיר עולה לו במדת התחום!

ומוכח שבצד הנגדי הוא מפסיד את כל העיר שנחשבה לו עד עתה כארבע אמות?! ומשנינן: **לא קשיא.**

כאן, שמפסיד את העיר בתור ארבע אמות, המדובר הוא שכלתה מדתו של אלפיים אמה ממקום עירובו כלפי העיר — **בחצי העיר.**

כאן, שנחשבת לו עדיין העיר כולה כארבע אמות איירי שכלתה מדתו בסוף העיר.

ובדברי אידי.

דאמר רבי אידי אמר רבי יהושע בן לוי: מי ששבת מחוץ לעיר מבלי לדעת שהוא נמצא בתחום אלפיים אמות מהעיר, לא יכנס לעיר אלא עד אלפיים אמה מהמקום ששבת בו.

היה מודד אלפיים פסיעות בינוניות, שכך

משער מי שבא למדוד מידת תחומו, ובא לתוך העיר, וכלתה מדתו בחצי העיר — אין לו אלא חצי העיר.

כלתה מדתו בסוף העיר — נעשית לו העיר כולה כארבע אמות. ומשלימין לו את השאר בהמשך מחוץ לעיר.

אמר רבי אידי: אין אלו אלא "דברי נביאות", שאין לדברים האלו טעם, ובהכרח שקיבל זאת מרבו בקבלה.

כי מסברא יש לנו לומר: מה לי כלתה מידתו בחצי העיר, מה לי כלתה בסוף העיר?

אמר רבא: תרוייהו, כלתה מידתו בסוף העיר, וכלתה מידתו בתוך העיר — תננה:

דתנן לקמן: **אנשי עיר גדולה מהלכין את כל עיר קטנה**

ואין אנשי עיר קטנה מהלכין את כל עיר טא-א גדולה כדין ארבע אמות, אלא מידת העיר נחשבת להם במדידת תחומן במלואה.

מאי טעמא מחלוקת המשנה בין אנשי העיר הגדולה לאנשי העיר הקטנה?

לאו, משום דהני, אנשי העיר הקטנה, כלתה מדתן בחצי העיר הגדולה, ולכן אין היא נחשבת להם כארבע אמות, וכמו הדין הראשון שאמר רבי יהושע בן לוי.

דהני, אנשי העיר הגדולה, כלתה מדתן בסוף העיר הקטנה, ולכן העיר כולה נחשבת להם כארבע אמות, וכמו שאמר רבי יהושע בן לוי בדין השני.

ואם כן, קשה לרב אידי שהגדיר את דברי